

Tờ x a t i nay, ng i ta luôn nh c t i Phan Kim Liên nh m t “đ n hình” cho lo i ph n xinh đ p nh ng dân lo n và đ c ác. Không ch ngo i tình v i Tây Môn Khánh, Phan Kim Liên còn h p m u v i h Tây đ u đ c g i t ch t ch ng mình là Võ Đ i Lang.

Phan Kim Liên và câu chuy n ngo i tình c a dân ph n i ti ng đ c ng i ta nh c t i ngày nay, xu t hi n l n đ u tiên trong ti u thuy t Th y H c a tác gi Thi N i Am, s ng c u i đ i nhà Nguyên, đ u đ i nhà Minh, Trung Qu c. Các tác ph m, câu chuy n l u truy n v sau h u h t đ u là s “phóng tác” t nhân v t Phan Kim Liên trong Th y H truy n, ngay c m t tác ph m r t n i ti ng khác là Kim Bình Mai. Tuy nhiên, nh ng t li u l ch s m i đ c phát hi n l i kh ng đ nh r ng, m c dù Phan Kim Liên, Võ Đ i Lang cho t i Tây Môn Khánh đ u là nhân v t xây đ ng trên các nguyên m u có th c, song câu chuy n ngo i tình l u truy n t x a t i nay thì hoàn toàn l i là chuy n b a đ t.

Theo kh o c u c a các chuyên gia, đ a trên bia m khai qu t đ c vào năm 1946 thì Võ Đ i Lang tên th t là Võ Tr c, là con nhà h Võ huy n Thanh Hà, S n Đông, nay thu c t nh Hà B c, Trung Qu c. Võ Tr c khi nh g i là Đ i Lang, tuy xu t thân nghèo kh , song l i thông

minh định ng h n ng i, vẫn võ song toàn, vì v y l n lên thi đ t i ti n s r i đ c b làm huy n l nh huy n Đ ng C c.

Còn Phan Kim Liên thì v n tên là Phan Th c Viên và không ph i là m t đ y t mà là m t thiên kim ti u th c a Phan Tri châu, s ng Hoàng Kim Trang cách làng c a nhà h Võ ch ng 1,5 đ m. Theo ghi chép c a t m bia m này thì Võ Tr c và Phan Kim Liên sau khi l y nhau s ng r t h nh phúc, có v i nhau t i 4 đ a con. Đ ng th i, Võ Đ i Lang là m t ông quan t t, t o phúc cho nhân dân trong vùng, vì v y, nhân dân vùng này m i t ng nh ông mà l p bia m .

Theo nh ng gì ghi chép t t m bia m này cùng v i s suy lu n c a các s gia, thì Võ Đ i Lang ngoài đ i cao t i 1.78 mét tr lên ch không ph i là ng i th p lùn x u xí nh trong ti u thuy t c a Thi N i Am. H n n a, t hi n tr ng khai thác bia m này có th th y, quy mô ngôi m c a Võ Đ i Lang khá l n, lo i g làm quan tài l i là lo i g r t quý. Do v y, càng có th kh ng đ nh, nh ng đ u ghi trên bia m v Võ Đ i Lang là s th c.

V y nguyên nhân vì đầu câu chuy n Võ Đ i Lang và Phan Kim Liên l i tr thành m t câu chuy n ngo i tình tr trêu và bi th m nh v y? Theo nh l i k c a h u du đ i th 24 c a Võ Tr c là Võ Song Phúc thì có nguyên nhân có l b t đ u t m t ng i h V ng, v n là m t ng i b n thân c a Võ Đ i Lang.

Võ Song Phúc k r ng, vào th i k Võ Đ i Lang còn nghèo khó thì ng i b n h V ng này giúp đ v ti n b c. Đ n khi Võ Đ i Lang làm quan thì gia đình h V ng phá s n, tr n nên nghèo kh . Vì v y h V ng m i tìm đ n nhà Võ Đ i Lang đ xin giúp đ , mong Võ Đ i Lang cho mình m t ch c quan.

Tuy nhiên, h V ng nhà Võ Đ i Lang su t n a năm tr i mà v n không th y Võ Đ i Lang ch u đ b t, ti n c mình. T c gi n, h V ng l ng l ng b đ nh ng cũng t đó đem lòng h n Võ Đ i Lang. Vì v y, trên đ ng v quê, h V ng b a đ t nh ng câu chuy n x u xa v Võ Đ i Lang và Phan Kim Liên nói v i nh ng ng i quen c a mình. Ti ng đ đ n xa, nh ng câu chuy n do h V ng b a đ t ngày m t lan truy n.

Th r i tam sao th t b n, câu chuy n v n đã xa s th t ngày càng xa h n. Mãi t i khi v t i nhà, h V ng m i bi t r ng, Võ Đ i Lang vì thanh liêm chính tr c không c y quy n th ti n c mình làm quan, nh ng đã cho ng i xây đ ng nhà c a, chu c p ti n b c đ V ng có th s ng sung túc c đ i. H V ng bi t v y, ân h n vô cùng, r i sau đó gi ng nh m t k diên lang thang kh p các hang cùng ngõ h m, dán các t gi y thanh minh nh ng gì mình đã k . Tuy

nhiên, tôi đã nói ra làm sao thu tôi được?

Câu chuyện của Võ Song Phúc được nhiều người biết tin là có thật. Bởi tôi, theo truyện thì ông sáng tác tiểu thuyết thì Minh – Thanh, hầu hết các tác phẩm đều được các tác giả xây dựng dựa trên những câu chuyện lưu truyền trong dân gian, cũng thêm sự gia công của chính bản thân mình.

Câu chuyện ngoài tình của Phan Kim Liên được tác giả Thi Nị Am xây dựng trong “Thầy Hồ truyện” dường như cũng không ngoài. Tuy nhiên, cũng vì thế nên sự thành công cho tác phẩm của mình, Thi Nị Am đã vô tình tạo nên tiếng tăm ngàn đời cho một người phụ nữ.

Theo Phong Nguyệt t (ĐS&PL)